

Melao ya Motheo ya ya kgwebo ya Xstrata

Re tla hola re be boemong bo botle ba ho tsamaisa mosebetsi o moholo wa ditshipi le dikgwebo tsa merafo ka sepheo se le seng sa ho tlisa dipoelo tse kgolo indastering mme hona re ho etsetsa beng ba dishere. Re ka kgona ho fihlela hona feela ka ho ba le selekane sa sebele le basebetsi, bareki, beng ba dishere, baahi ba sebaka le bathahaselli ba bang, mme sona se thehwe hodima bokgabane, tshebedisano, ho sebeletsa pepeneneng le ho eketsa boleng ba mosebetsi wa rona.

- 1 Setatamente sa Motsamaisi ya ka Sehloohong
- 2 Re sebetsa ka boitshwaro
- 3 Re sebetsa ka boikarabelo
- 4 Re sebeletsa ka ho se kwetle lesedi la bohlokwa
- 5 Re sebetsa mmoho le ba bang
- 6 Bao basebesi ba ka iteanyang le bona
Dipotsiso tseo o ka etsang ka ntle

Setatamente sena sa Melao ya Motheo ya Kgwebo se sebetsa tshehetsong e nngwe le e nngwe e hlokometsweng ke Xstrata. Ditshebetso tse sa laolweng ke Xstrata tseo e nang le seabo ho tsona di tshwanetse ho ba le dipholisi le boitshwaro bo iphaphathang le Melao ena ya Motheo.

Melao ya rona y a Motheo ya Kgwebo e thathamisa makgabane ao e mong le e mong Xstrata a a amohelang. E tshehetswa ke boitlamo bo kgethehileng, ditebello le ditataiso tse ngotsweng dipholising tsa rona, Maemo a Ntshetsopele e Tswarellang.

Setatamente sa Motsamaisi ya ka Sehloohong

Re hirilwe ke beng ba Xstrata hore re bope boleng khamphaning ena le ho atlehisa matsete a bona. Setatamente sa Rona sa Dipakane se hlahisa phephetso eo re tobaneng le yona mmoho le ho hlakisa ka ho feletseng taba ya hore katleho e ka kgonahala ha feela re ka bopa le ho boloka maqhama a sebele le di-stakeholdara tsa rona, a akareletsang botshepehi, tshbedisano, ho se kwetle lesedi leo ba bang ba tshwanetseng ho le tseba le ho haha boleng bona hammoho.

Mona Xstrata re fetisetsa kapa ho aba boikarabelo bo boholo le matla a dikgwebong tsa rona tsa lefatsho ka bophara, hore re nyenyefatse le ho tlosa boima ba ditshenyehelo. Ke dumela ka tiyo hore lenaneo lena la ho aba boikarabelo le entsha ditshebetso tsa rona ka kotloloho le tsa di-stakeholdara tsa rona ka ho bopa boikutlo ba hore ke beng ba khamphani le ho ikarabella khamphaning dinaheng kapa dibakeng tsa bona. Ka lebaka la ho jariwa matla a ho nka bohato, dikgwebo tsa rona di ka kenyeletsa le ho fumana karabelo ho tswa ho di-stakeholdara tse leng naheng, ho sebetšana le diphephetso le menyetla ka tsela e molemohadi – karolo ya bohlokwa e hlokalahalang ha ho nahanwa ka ho pharalla ho amanang le ditshebetso tsa rona lefatsheng ka bophara.

Leha hole jwalo, dihlopha tsena tsa rona tse kgolo tse ikemetseng tsa kgwebo di kopantswe hammoho ke makgabane a tshwanang le ho dumela kamoo re tshwanetseng ho sebetša ka teng ho ya kamoo ho ngotsweng ka teng Setatamenteng sa Melao ya Motheo ya Kgwebo. Ka ho kgethehileng, melao ena ya motheo lemoha hore boitlamo ba rona boleaneng ba nnete le di-stakeholdara tsa rona ho hloka hore:

- re sebetse ka boitshwaro
- re sebetse ka boikarabelo
- re sebeletse ka ho se kwetle lesedi la bohlokwa, le
- re sebetse mmoho le ba bang

Phephetso ya rona e kgolo ke ho etsa bonnete ba hore ditabatabelo tsena di bontshwa diketsong tsa rona tsa letsatsi le letsatsi, maikutlong a rona le diqetong tseo re di etsang. Hore hoo ho etsahale, e mong le e mong wa rona o lokela ho ikarabella ka boyena ka ho kenya tshbeditsong ditabatabelo tsena karolong ya kgwebo eo re ikarabellang ho yona, le ka ho kgothaletsa hore bo-mphato kgwebong ya rona le bo-rakotraka ba sebedisa ditabatabelo tsena. Ke boikarabelo ba motho e mong le mong ho bua ka taba efe kapa efe eo a tshwenyehileng ka yona mabapi le ho boloka Melao ena ya Motheo ea Kgwebo ya Xstrata, pele ba tla tlalehela bahlokomedi ba bona. Hape 'nomoro ya founu ya boitshwaro', e sa hlokeneng hore motho a bue lebitso la hae, e ikemetseng e fanwe naheng e nngwe le e nngwe eo Xstrata e nang le ditshebetso ho yona moo tlaleho e jwalo le mohlakomedi e leng siyo, dintlha tse batsi di fanwe sekwahelong se ka morao sa tokomane ena.

Melao ya rona ya motheo ya kgwebo ha ya rerelwa ho sebetša jwalo ka melao e tsamaisang khamphani. Hape ha e fane ka ditaelo tse kgethehileng tsa boikarabelo mosebetsing. Melao ena ya motheo e hlalosa ka ho hlaka boitlamo ba rona e mong ho e mong le bakeng sa di-stakeholdara tsa rona mabapi le kamoo re tla sebetša ka teng. Melao ena ya motheo e fana ka moralo wa boitshwaro le tekanyetso bakeng sa sebopeho sa boitshwaro khamphaning ya Xstrata moo ho tsepamisa dikelello makgabane ana ho bolela ho se tshetjhele morao boitlamong ba rona mabapi le boitshwaro ba rona le boikarabelo.

Ke motlotlo ka sebopeho sa boitshwaro hara Xstrata moo ho tsepamisa ha rona dikelello ho bopeng makgabane ana bakeng sa beng ba Sehlopha (Group) ho momahane haholo le boitlamo ba rona ba ho kgomarela maemo a phahameng a botshepehi le ho se kwetle lesedi la bohlokwa. Ho sa natswe botjhaba, meetlo le melao eo re sebetšang hara yona, melao ya rona ya motheo ha ya lona ho hatekelwa ka maoto.

M L Davis, Motsamaisi ya ka Sehloohong, Xstrata plc

Re sebetsa ka boitshwaro

Re itlamme ho kgomarela maemo a phahameng ka ho fetisisa a boitshwaro ba motho ka seqo le ba mosebetsi

Re sebetsa ka botshepehi dikamanong tsa rona le di-stakeholdara le ho phethahatsa ditshepiso le boitlamo ba rona ho bona.

Re latela melao le melawana ya naha e nngwe le e nngwe eo re sebetsang ho yona. Ho phaella moo, re sebetsa re ikamahantse le moralo wa ntshetsopele e tshwarellang wa Xstrata, ka tabatabelo ya ho fihlella maemo a phahameng ka ho fetisisa a matjhaba ho sa natswe moo re leng teng ntle ho mokgelo.

Re batla hore bo-mphato ba rona ba kgwebo ba kgomarele Melao ena ya Motheo ya Kgwebo ya Xstrata, Dipholisi le Maemo a Ntshetsopele a Tshwarellang.

Re tshehetsa le ho kgothaletsa ditokelo tsa batho dibakeng tseo re nang le tshusumetso ho tsona, re hlompha lefa la botjhaba, meetlo le ditokelo tsa baahi ba metse, ho akarelletsa le matswallwa.

Ha re fane, ho kopa kapa ho amohela mofuta ofe kapa ofe wa tjo-tjo kapa ntho efe kapa efe e ka nkellwang e le tjo-tjo.

Ha re fane ka menhelo ya tjelele ho mokga ofe kapa ofe wa dipolotiki, mokgatlo wa dipolotiki, mapolotiki kapa motho ya kgethelwang ofisi ya setjhaba.

Ho hang ha re mamelle qhekello ya sebopeho sefe kapa sefe, ho akareletswa boshodu le tshebediso e mpe ya disebediswa tsa Khamphani bakeng sa ho ithuisa.

Ha re dumelle hore dithahasello tsa rona tsa botho tsa ditjelele di thulane le dithahasello tsa Khamphani.

Re tshehetsa hwebo e lokolohileng le ho hlodisana ka ho hloka leeme kgwebong, re ntse re shebile ka ihlo le ntjhotjho melawana e kgothaletsang tlhodisano le ho sireletsa.

Re hlompha borakonteraka bohle le bafani ba thepa le bareki le ho lefa ditefello bakeng sa thepa le ditshebeletso.

Re itlamme bakeng sa taolo e matla le e bontshang boikarabelo khamphaning.

Re sebetsa ka boikarabelo

Re itlamme bakeng sa sepheo sa ntshetsopele e tshwarellang. Re leka-lekanya tlhokomelo ya setjhaba, tikoloho le moruo mabapi le kamoo re tsamaisang ka teng kgwebo ya rona.

Re qolla le ho laola dikotsi tsa ditjhelete, tshebetso, bophelo, polokeho, tikoloho, dipolotiki, setjhaba le lebitso le letle kgwebong ya rona ho re dumella hore re hahamalle monyetla ka moya wa kgwebo.

Re tla fana ka boetapele bo bonahalang; ho etelletsisa pele dintho tsa bohlokwa, dipakane le dipheo; le mehlodi kapa disebediswa tse hlokaahalang tsa ditjhelete le tsa batho e le hore re fihlelle dipakane tsa rona.

Re kenya tshebetsong maano, dipholisi, ditsamaiso le mekgwa-tshebetso e le hore re fihlelle dipakane tsa rona tse kentsweng tshebetsong le ho etsa hore ho be tshebedisano pakeng tsa Sehlopha (Group), kgwebo le maemo a mang a tshebetso.

Re ikemeseditse ho sebeletsa sebakeng se bolokehileng, moo ho se nang dikotsi kapa mafu a ka bakwang ke dikotsi mosebetsing le ho hodisa bophelo ba bahiruwa, borakontraka le metse.

Re ikarabella bakeng sa polokeho ya rona le bophelo ba rona le bakeng sa polokeho le bophelo ba batho ba bang sebakeng sa mosebetsi le motseng.

Re sebetsa jwaloka bahlokamedi ba ikarabellang ba thepa ya benghadi ba rona le ho ikemisetsa ho baballa bophelo ba nako e telele, tshebetso le katleho ya ditikoloho tsa tlhaho tse angwang ke ditshebetso tsa rona.

Re hahamalla dintlafatso tse tswellang bakeng sa dikarolo tsohle tsa kgwebo ya rona.

Re sebeletsa ka ho se kwetle lesedi la bohlokwa

Re itlamba ho se kwetle lesedi la bohlokwa ka tekanyo e phahameng ka ho fetisisa kamoo ho kgonehang ka teng kgwebong.

Ka mehla re tla tlaleha phatlalatsa tshebetso ya rona ya ditjhelete, tshebetso le ntshetsopele e tshwarellang ya ntshetsopele le ho ya ka melao e loketseng le maemo a tshebetso a hlahelletseng.

Re fana ka lesedi le feletseng, la nnete, le tshpahalang le le nakong mabapi le tshebetso ya ditjhelete le kgwebo.

Re fana ka lesedi e sa le pele mabapi le ditshitiso le melemo e ka bang teng e sisintsweng bakeng sa diphetoho tsohle tse kgolo ditshebetsong tsa rona, diprojekeng kapa mesebetsi yohle ho di-stakeholdara tse loketseng ka tsela e sa kwetleng lesedi la bohlokwa, ka tsela e akareletsang le tsela e bontshang sebopeho se loketseng sa botjhaba.

Re sebedisa ditsebi tse ding tse tshpahalang, tse ikemetseng bakeng sa tlhahlobo ya dibuka tsa ditjhelete le ho fana ka tiisetso ya ditsamaiso tsa rona tsa bolaodi tshebetso y a kgwebo Sehlopheng (Group), kgwebong le maemong a tshebetso.

Ka mehla re lekola tshebetso ya rona ka ho e bapisa le maemo le mekgwa e hlahelletseng e sebediswang matjhabeng ka sepheo sa ho boloka tshebetso e ithlommeng pele ya di-indasteri.

Re sebetsa mmoho le ba bang

Re itlama ho bula motjha wa puisano e akareletsang bahiruwa, baemedi ba bahiruwa, bareki, bafani ba thepa, di-shareholders le di-shareholders tse ding.

Re hlwaya di-shareholders mesebetsing ya rona le ho buisana ka botshepehi le ka moya o motle le dihlopha tse ding tsa di-shareholders.

Re kgothaetsa tshebetso ya boleng bo phahameng le moya wa kgwebo le ho aba boikarabelo le matla a taolo dikgwebong le ditshebetsong tse ding tsa rona lefatsheng ka bophara, ho matlafatsa boikutlo ba ho ba beng ba khamphani naheng.

Re ikemiseditse ho hohela le ho boloka batho ba molemo ka ho fetisisa maemong ohle a kgwebo ya rona le ho fanang ka menyetla e ithlommeng pele ya mosebetsi indastering ena le meputso e iphaphathang le meputso e lefuwang di-indastering tse ding.

Re ananela seabo seo bahiruwa le ba borakonteraka ba nang le sona, mme dipholisi tsa rona le ditsamaiso di hlompha seriti sa bona le di tokelo.

Re hlompha ho se tshwane le ho tshwara bahiruwa bohle le borakontra ka tsela e se nang leeme, re kana ka monyetla o lekanang bakeng sa maemo kaofela a mekgatlo wa rona ntle ho leeme la moloko, botjhaba, bodumedi, bong, dilemo, dikgetho tsa molekane, ho se itekanele, maikutlo a dipolotiki kapa a mang kapa mabaka afe kapa afe a mang.

Re ananela le ho boloka ditokelo tsa basebetsi ba rona hore ba sebeletse sebakeng se bolokehileng, hore ba be le boemedi bo kopaneng, ho amohela dithapiso tse loketseng, tshireletso ya mosebetsi le menyetla ya ntshetsopele.

Ho hang ha re mamelle kgetholo ya mofuta ofe kapa ofe, bompodi, tthekefetso kapa ho otlala motho e mong mmeleng.

Ho hang ha re mamelle tshebediso ya bana kapa tshebetso efe kapa efe e qobellwang mona Xstrata kapa ho bo-mphato ba rona kgwebong.

Re sebedisana le mebuso, ba bohlong sebakeng seo, baemedi ba metsi, mekgatlo e sebedisanang le mmuso le mekgatlo eo e seng ya mmuso le mekgatlo e meng e nang le thahasello mabapi le ho hodisa le ho tshehetsa diprojeke tse entshang baahi ba metse molemo kamanong le ditshebetso tsa rona lefatsheng ka bophara.

Re na le seabo ntshetsopeleng ya setjhaba le ya moruo metseng e ka tshehetswang ka ho tswellang e amanang le ditshebetso tsa rona.

Re hlompha botjhaba, meetlo, dithahasello le ditokelo tsa baahi ba metse, ho kenyelletswa le matswallwa le dihlopha tsa batho ba nang ba qheletswe thoko moruong nakong e fetileng.

Re entse maqhama a matle a dikamano le di-stakeholders tsa rona boemong ba matjhaba, ba naha, ba lebatowa le ba sebaka le ho tswela pele re batla tshehetso e pharaletseng kapa e akareletsang bakeng sa mesebetsi ya rona ho tswa metseng e amanang le ditshebetso tsa rona.

Re sebetsa hammoho le bareki, bafani ba thepa, basebetsi- mmoho kgwebong le bo-mphato mabapi le ho ntlafatsa tshebetso ka kakaretso indastering le ho lwantsha ditshwaetso tikolohong, polokehong le bophelo tse amanang le dihlahiswa tsa rona.

Bao basebetsi ba ka iteanyang le bona

Motho e mong le e mong wa konteraka, ekasitana le mosebetsi e mong le e mong wa Xstrata o na le boikarabelo ba ho phetha mesebetsi ya hae ka ho latela Methéo ya Kgwebo (Business Principles) ya rona. Ngongoreho efe kapa efe e mabapi le ho latelwa ha methéo ena e lokelwa ho lebiswa ho suphavaesara/ manejara ya ho tshwereng kapa ho manejara kakaretso moo o sebetsang teng, ho kenyelletswa le bomenemene, boshodu, ketso tse se nang botshepehi kgwebong, tshebediso e sa lokang ya disebediswa tsa Khampani, ketso tse sa nepahalang tsa bophelo le polokeho, bobodu kapa boitshwaro bofe kapa bofe bo sa lokang mosebetsing.

Le ha ho le jwalo, ha ho ka etseha hore o se ke wa kgona ho bua le suphavaesara ya hao kapa manejara kakaretso, tlasa mabaka afe kapa afe, ho na le nomoro ya mohala eo o ka letsetsang ho yona naheng ka nngwe eo Xstrata e sebetsang ho yona. Mohala ona o tsamaiswa ka boikemelo ke ba KPMG mme dingongoreho dife kapa dife tse tlalehuwang ka thelefounu di tla fetiswa ka botshepehi le ka tsela e ke keng ya hlalisa lebitso la motho, di lebiswa ho Hlooho ya Bohlalobi ba Ka Hare hore ho nkuwe mehato e tshwanetseng. Ho seng jwalo o ka sebetsa aterese ya e-mail ya sephiri: ethics@xstrata.com.

Dingongoreho kapa dipotso tse mabapi le ditaba tse tlwaelehileng tsa basebetsi tse jwalo ka meputso, dihora tsa mosebetsi kapa mesebetsi e lokelwang ho etsuwa, ho tshwanetswe hore ho tswelwe pele ho di tlaleha ka mokgwa o tlwaelehileng ho suphavaesara kapa manejara wa hao.

Argentina	0800 555 5764	Papua New Guinea	050861140
Australia	1800 987 310	Peru	0800-5-2757
Belgium	0800 715 10	Philippines	1800 161 10175
Brazil	0800 890 069	South Africa	0800 20 43 07
Canada	866 311 5773	Spain	9005 06915
Chile	123 0020 9952	Swaziland	+27 12 543 5407
Dominican Republic	888 751 0471	Switzerland	0800 000 998
Dubai	800 50 37283	Tanzania	+27 12 543 5449
Germany	0800 18 13622	United Kingdom	0800 0151 846
Norway	800 101 62	United States	1 800 988 1645

E-mail: ethics@xstrata.com

Dipotsiso tseo o ka etsang ka ntle

Ha o batla ho tseba haholwanyane ka Xstrata, o kotjwa hore o iteanye le:

Claire Diwer

Founu: +44 20 7968 2871

E-mail: cdiver@xstrata.com

Pamela Bell

Founu: +44 20 7968 2822

E-mail: pbell@xstrata.com

Brigitte Mattenberger

Founu: +41 41 726 6071

E-mail: bmattenberger@xstrata.com

www.xstrata.com

Dipuo tse ding: Selsemane, SeBhuru, SeFora, SeJeremane, Selnukitit, SeNorway, SePhuthukezi, SeTswana, SePedi, SePanish, SeSwahili, SeQuechua, SeXhosa na SeZulu.

E entswe ke Cre8

Mosebetsi ona o ngotswa ho 75 matt pampiring e kgolo. Pampiri ena e ikemetse ka bopaki ho latela melao ya FSC. Ya fuwa kgao ho NAPM ho lokiswa. E ngotswa ho St Ives Westerham Press Ltd, ISO14001. Bopaki le FSC.